

Copenhagen Renaissance Music Festival 2017

Luther og Reformationen - interview med Björn Ross ved Steen Frederiksen (11.7.17)

Copenhagen Renaissance Festival er en institution i dansk tidlig musik liv – en vigtig én af stor betydning, for da festivalen begyndte, var tidlig musik i København stort set ensbetydende med den. Manden bag det hele er Björn Ross, svensk kunstner, idemager og ildsjæl, som jeg mødte i det lille kontor i Koncertkirken på Nørrebro – det koncerthus, som han nu er leder af. Det er også der, festivalen finder sted - i år i oktober, og hvor mange koncerter bliver der?

Der bliver 7-8 koncerter i løbet af de første to uger af oktober – under overskriften *Luther og Reformationen*. Egentlig ville jeg have lavet et koncentreret forløb på en uge, men at få koncertdatoerne på plads er et kæmpe puslespil, bl.a. fordi der nødvendigvis er mange sangere med – og de har opgaver mange andre steder på samme tid, i kirker, Danmarks Radio o.s.v.

Hvor gammel er festivalen efterhånden?

Det faktisk 12. gang, jeg laver Copenhagen Renaissance Music Festival. Jeg gør det, fordi jeg synes, det er sjovt; det startede i renæssancemusik-året i 2006, og der findes utrolig megen musik, der ikke bliver præsenteret for publikum i Danmark, og jeg synes, det er superspændende at finde alt det, der ligger derude og venter på at blive hørt. Dengang var jeg den eneste, der lavede en rigtig festival for tidlig musik i Danmark, men siden kom Midsommerbarok festivalen i Frederiksberg Kirke, og nu har vi jo også Næstved Early Music Festival – men der findes også en række mindre lokalt baserede festival-koncerter.

Jeg elsker at lave nørdede projekter med et tema, hvor jeg dykker ned i nogen meget specifikke ting. Og hver gang man går i gang med at kigge på musikken, så bliver man også nødt til at kigge på alt det omkring den – hvad der sker i samfundet, man begynder at læse – og omkring reformationen er det jo sindssygt spændende! Det er jo ikke bare sådan, at Martin Luther trykker på en knap, der sker jo en masse ting i samfundet alle steder - over hele Europa - som reformationen bare er en lille del af. Det spændende er, hvordan musik, politik og social kontekst hænger sammen.

Hvordan får du den sammenhæng ind i koncerterne?

Ja, det er jo et spørgsmål om formidling, og det kan man gøre på mange måder. Bo Holten f.eks. er en meget god formidler, for han integrerer formidlingen som en del af koncerten. Et andet eksempel er Ole Kongsted, som gerne holder et foredrag før koncerten. Men min ambition er, at i år skal formidlingen være en vigtig del af festivalen, og netop med Luther og reformationen er det vigtigt, for vi har en fælles, folkelig kultur i dag, som stikker dybt ned og tilbage i gamle traditioner og konflikter.

Højdepunkter i festivalen?

Musica Fictas koncert må være et af højdepunkterne, dels er det et program, som passer perfekt til den gruppe, dels er Bo Holtens engagement og formidling m.h.t. temaet fremragende. *Musica Ficta*

har jo altid været meget aktive på renæssancemusikkens område, og det er et meget stort og ambitiøst program – også pædagogisk – et program, som indeholder disse elementer: Luthers musikalsk baggrund – Den katolske tradition – Koralen i Tyskland – Luther og Bach – Musikalsk reformation i Schweiz og Frankrig – Lutherkorallerne i Danmark.

Lige nu arbejder jeg på at få en koncert med *Capella Hafniensis* på plads. Ole Kongsted er specialist på de her ting – tysk og nordeuropæisk renæssancemusik – så det er også et tema, der passer perfekt til hans ensemble. Det er sjældent, man kan høre dem - de optræder primært ved koncerter, når Ole Kongsteds forskning kan resultere i en koncert.

Men der er også koncerter, der trækker tråde til tiden før Luther?

Ja, engelske *Leah Stuttard* kommer med sin middelalderharpe i det faste partnerskab med den svensk/danske sangerinde *Agnethe Christensen*. De kalder deres koncert for *Luthers koraller og deres hemmelige liv*. Vi skal høre forudsætningerne for Luthers salmemelodier – gregoriansk sang og mangestemmighed af komponister som Guillaume Dufay. Og derefter Luthers egne salmer i udgaver beregnet for amatører i deres hjem. Til sidst kommer der skandinaviske folkelige sange, som videre udvikler Luthers originaler og beriger melodierne med smuk og uventet kromatik.

Og så har vi to svenske ensembler. Først *Ensemble Mare Balticum*, som under overskriften *Nattergalen fra Wittenberg* siger, at Martin Luther var en dannet mand og en god sanger og lutspiller. Han oversatte og fornyede ældre latinske kirkesange, så populære melodier kunne få nye tekster til at passe til den nye tid. Han var en livsglad oprører med en stor kærlighed til musikken, og hans indflydelse på den protestantiske kirkesang kan ikke overvurderes. I programmet med *Mare Balticum* skal vi lytte til kirkelig og verdslig musik fra 1500-årene, en tid som syder af moderne tanker og idéer og som anvender de instrumenter, som er typiske for tiden: Dulcian, basun, blokfløjte, violin, renæssance-lut og ikke mindst vox humana – den menneskelige stemme.

En usædvanlig og attraktiv koncert bliver den med Anna Rynefors og hendes mand Erik Ask-Upmark – også kendt som rigsspillemandsduoen *Dråm*. Det er et par multimusikere, som synger og spiller på nyckelharpe, viola da gamba, slagtøj, renæssancefløjter, harpe, skalmeje, forskellige sækkepiber og orgelpositiv. *Fantasi-æggende instrumenter, der er gode til at få både den folkelige og kirkelige musik til at leve* siger de selv.

Når *Dråm* taler om Luther, taler de om hans passion for musikken. Under eksilet på slottet Wartburg fandt han trøst i fuglesangen og signerede ofte sine breve med ordene *Fra fuglenes rige*.

Copenhagen Renaissance Festival er en international musikfestival, men den slags koster jo penge – hvor stort er budgettet, og hvor får du pengene fra?

Dette års festival er rimeligt overkommelig, fordi der ikke er udgifter til en masse rejser og hoteller. Men budgettet plejer at ligge på op til en halv million kr., og de penge skal man finde i private fonde. Uden de private fonde i Danmark havde vi ikke ret megen kultur; det er fantastisk, hvad de stiller op med, det må jeg sige - jeg søger penge til mange forskellige projekter hele tiden, og fondene er der hver gang med støtte. Dertil Statens Kunstfond med en lille smule og kommunen med en lillebitte del. Men det er jo stadig et lavbudget projekt – jeg har ingen ansatte, jeg laver jo det hele selv.